

ИНСТИТУТ ЗА
МЕДИЈАЦИЈУ,
ПРЕГОВАРАЊЕ И
ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ
ПОВЕРЉИВО ПОЛИТИЧКО ЕКСПЕРТИЗА

Град Нови Сад

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ЗАШТИТУ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

РЕЗУЛТАТ ПРОЦЕСА МОНИТОРИНГА И ЕВАЛУАЦИЈЕ ПРОГРАМА И ПРОЈЕКТА

УДРУЖЕЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ КОЈИ СУ РЕАЛИЗОВАНИ НА ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2025/2026. ГОДИНЕ

ИНСТИТУТ ЗА
МЕДИЈАЦИЈУ,
ПРЕГОВАРАЊЕ И
ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ
ПОВЕЉЕ ПОШРЕНЕ ПРАВДЕ

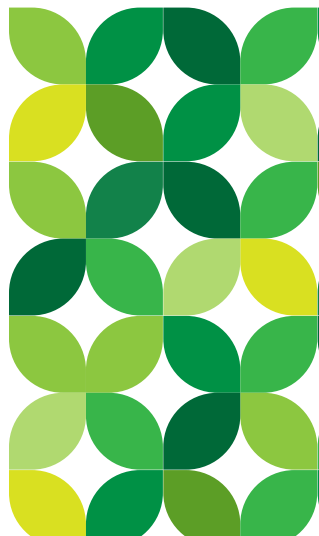
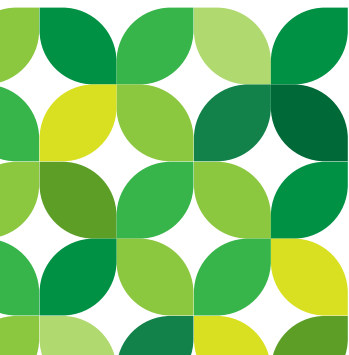

Град Нови Сад

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ЗАШТИТУ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

РЕЗУЛТАТ ПРОЦЕСА МОНИТОРИНГА И ЕВАЛУАЦИЈЕ ПРОГРАМА И ПРОЈЕКТА

УДРУЖЕЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ КОЈИ СУ РЕАЛИЗОВАНИ НА ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2025/2026. ГОДИНЕ

Издавач

Институт за медијацију, преговарање и јавне политике

Аутор

Милан Криловић

ИСБН

978-86-904658-8-0

Тираж

500

Штампа

ПОЛАРИС ПРИНТ, Јерменовци

Садржај и ставови изнети у оквиру публикације су искључива одговорност аутора и не одражавају нужно ставове донатора.

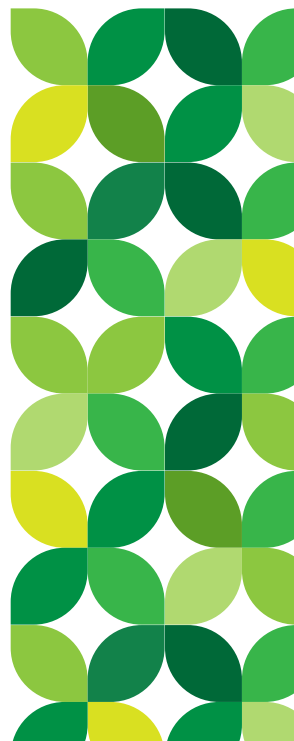
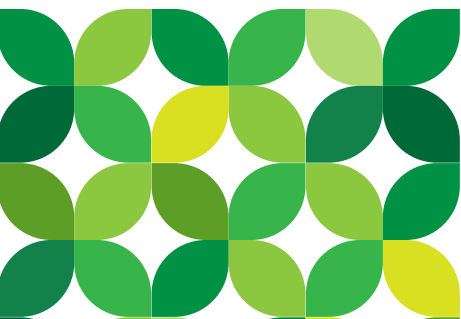
САДРЖАЈ

1. Увод	2.
2. Екологија, инклузија и иновације	6.
3. Удружење „Foresteducon“	9.
4. Новосадски омладински центар	12.
5. Покрет горана Новог Сада	15.
6. Удружење „Проспектор“	18.
7. Удружење „Срцем за све“	21.
8. Удружење грађана „Нови Сад“	24.
9. Институт „Зелени круг“	27.
10. Еколошко удружење „Зелени Сад“	30.
11. Академски центар заштите животне средине и одрживог развоја	33.
12. Удружење „Екологија и дете“	36.
13. Удружење „Институт за развој“	39.
14. Ресурсни центар за маргинализоване групе	42.

САДРЖАЈ

15. Хуманитарна организација „Чепом до осмеха“	45.
16. Анализа налаза	48.
17. Квалитативна анализа налаза	52.
18. Закључа анализе	55.
19. Препоруке за доносиоце одлука	58.

УВОД

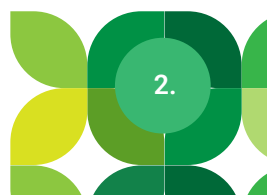
УВОД

У циљу унапређења квалитета животне средине и подизања свести грађана о значају зелених површина, Град Нови Сад - Градска управа за заштиту животне средине расписала је Јавни конкурс за доделу средстава за суфинансирање пројеката удружења у области заштите животне средине за 2025. годину.

Предмет конкурса био је подршка организацијама цивилног друштва у реализацији пројеката усмерених на подизање свести грађана о значају зеленила, нарочито у урбаним срединама, као и на едукацију грађана о правилној садњи дрвећа и одржавању зелених површина. Посебан сегмент конкурса односио се на спровођење мониторинга и евалуације одобрених пројеката, са циљем обезбеђивања квалитета, ефикасности и мерљивости остварених резултата.

За реализацију конкурса опредељена су средства у укупном износу од 10.000.000,00 динара, намењена како пројектима који доприносе информисању и едукацији грађана кроз савремене медијске и дигиталне формате, тако и пројектима који подразумевају практичне активности у области садње и одржавања зелених површина.

Реализација овог конкурса директно је усклађена са стратешким оквиром развоја Града, пре свега са **Планом развоја Града Новог Сада за период 2023 - 2030. године**,

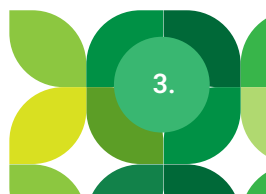

који представља кровни стратешки документ усмерен на стварање одрживог, еколошки одговорног и квалитетног животног окружења за све грађане. План развоја посебно наглашава значај заштите животне средине, рационалног коришћења природних ресурса и унапређења урбаног зеленила као кључних елемената одрживог урбаног развоја.

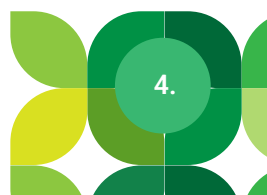
Истовремено, конкурс и реализовани пројекти доприносе остваривању **Циљева одрживог развоја Уједињених нација (Агенда 2030)**, који представљају глобални оквир за унапређење друштва, економије и животне средине. Посебно су релевантни циљеви који се односе на одрживе градове и заједнице, квалитетно образовање, климатске акције, као и очување екосистема и биодиверзитета.

Укупно је подржано 15 пројеката организација цивилног друштва, који су кроз различите активности (едукативне радионице, јавне догађаје, мултимедијалне садржаје и практичне акције) допринели подизању свести и активном укључивању грађана у очување и унапређење животне средине.

У циљу обезбеђивања транспарентности и квалитета реализације, спроведен је свеобухватан процес мониторинга и евалуације, који је обухватио праћење реализације активности, анализу постигнутих резултата и идентификацију добрих пракси и изазова у имплементацији пројеката.

Ова публикација представља синтезу спроведених активности и резултата, пружајући преглед доприноса организација цивилног друштва унапређењу животне средине, као и значаја партнерства између институција и заједнице у остваривању циљева одрживог развоја на локалном нивоу.

ЕКОЛОГИЈА, ИНКЛУЗИЈА И ИНОВАЦИЈЕ

ПРОЈЕКАТ: „ДИГИТАЛНО И ЗЕЛЕНО“

ЕКОЛОГИЈА, ИНКЛУЗИЈА И ИНОВАЦИЈЕ

ПРОЈЕКАТ: „ДИГИТАЛНО И ЗЕЛЕНО“

Удружење грађана „Екологија, инклузија и иновације“ реализовало је пројекат „Дигитално и зелено“ у периоду од јануара до марта 2026. године, са циљем подизања свести о значају садње и очувања зелених површина, са посебним фокусом на приградска насеља.

Пројекат је спроведен на територији **Каћа и Града Новог Сада**, а његова специфичност огледа се у комбиновању **дигиталних алата и директног рада са заједницом**. Кроз овакав приступ, активности су биле усмерене како на непосредне кориснике, тако и на ширу јавност.

Кључне активности обухватиле су:

- организацију **интерактивне радионице** у Каћу, која је окупила 20 представника организација цивилног друштва,
- продукцију и објављивање **четири видео подкаста**, кроз које су теме одрживе садње и значаја зеленила представљене широј публици.

Кроз радионицу, учесници су имали прилику да стекну практична знања и размене искуства, док су подкаст епизоде омогућиле да се поруке пројекта прошире изван непосредног окружења и допру до већег броја грађана.

Процењено је да је пројекат имао око **500 индиректних корисника**, што указује на значајан домет дигиталних садржаја.

Посебан допринос пројекта огледа се у повезивању различитих актера из цивилног сектора, чиме је створен простор за даљу сарадњу и заједничке иницијативе у области заштите животне средине. Управо је **умрежавање организација** препознато као један од највећих успеха пројекта.

Активности су реализоване без значајних изазова, што указује на добру организацију и јасно дефинисане циљеве. Пројекат је додатно допринео промоцији значаја зелених површина кроз дигиталне канале, као и подизању свести о потреби активнијег укључивања грађана у процесе очувања животне средине.

Као препорука за будуће активности, истакнута је потреба за **континуираним едукацијама, нарочито деце и младих**, као и за даљим јачањем свести о значају зеленила у приградским насељима.

УДРУЖЕЊЕ „FORESTEDUCON“

ПРОЈЕКАТ: „МАЛЕ РУКЕ САДЕ“

УДРУЖЕЊЕ „FORESTEDUCON“

ПРОЈЕКАТ: „МАЛЕ РУКЕ САДЕ“

Удружење грађана „Foresteducon“ реализовало је пројекат „Мале руке саде“ у периоду од јануара до марта 2026. године, са циљем едукације младих о значају дрвећа и правилном одржавању зелених површина у урбаним срединама.

Пројекат је реализован у **Футогу**, у Основној школи „Мирослав Антић“, и био је усмерен на ученике млађих разреда основне школе. Посебна вредност пројекта огледа се у чињеници да је у активностима учествовала **цела генерација ученика другог разреда**, чиме је постигнут значајан обухват циљне групе.

Кључне активности обухватиле су:

- реализацију **едукативне радионице** за око 100 ученика,
- израду и дистрибуцију **300 брошура** о аутохтоним врстама дрвећа,
- спровођење **промотивних активности** кроз видео садржаје и друштвене мреже.

Кроз интерактиван рад, ученици су стекли основна знања о значају дрвећа, улози зелених површина у очувању животне средине, као и о начинима на које могу допринети њиховом очувању.

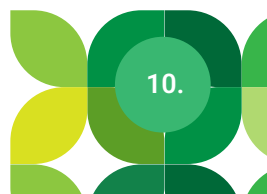
Просечна старост учесника била је осам година, што указује на значај раног укључивања деце у еколошко образовање.

Дигитална компонента пројекта омогућила је додатно ширење утицаја, при чему је остварено око **24.000 прегледа садржаја на друштвеним мрежама**, као и укупно око **2.000 индиректних корисника**. Пројекат је био медијски праћен, укључујући извештавање на Новосадској телевизији и Радио-телевизији Војводине, чиме је додатно повећана његова видљивост.

Посебан допринос пројекта представља и остварена сарадња са партнерима, међу којима су **удружење „Чепом до осмега“ и Основна школа „Мирослав Антић“**, што указује на значај повезивања цивилног и образовног сектора у области заштите животне средине.

Активности су реализоване без потешкоћа, а као највећи успех пројекта истакнуто је укључивање великог броја деце и подстицање њиховог интересовања за природу и екологију.

Пројекат **„Мале руке саде“** представља пример добре праксе у области еколошког образовања, са потенцијалом да се модел активности примени и у другим образовним установама.

НОВОСАДСКИ ОМЛАДИНСКИ ЦЕНТАР

ПРОЈЕКАТ: „ЗЕЛЕНИ ГРАД“

НОВОСАДСКИ ОМЛАДИНСКИ ЦЕНТАР

ПРОЈЕКАТ: „ЗЕЛЕНИ ГРАД“

Новосадски омладински центар реализовао је пројекат „Зелени град“ у периоду од децембра 2025. до марта 2026. године, са циљем да се грађанима приближи значај очуваног и плански уређеног зеленог простора, као и да се подстакне њихово активно учешће у садњи и одржавању дрвећа.

Пројекат је реализован у Новом Саду, на подручју **Лимана 3**, а био је усмерен на различите старосне групе, са посебним акцентом на младе и најмлађе суграђане.

Кључне активности обухватиле су:

- организацију **две едукативне трибине**,
- реализацију **практичних садржаја о садњи дрвећа**,
- спровођење **информативне кампање** кроз дистрибуцију штампаног материјала и друштвене мреже.

Прва трибина била је посвећена значају зеленила у урбаним срединама, са фокусом на његов утицај на квалитет ваздуха, здравље људи и укупни квалитет живота.

Друга трибина имала је практичан карактер и била је усмерена на процес садње дрвећа, у којем су активно учествовали и најмлађи, чиме је подстакнуто рано развијање еколошке свести.

Кроз активности је директно обухваћено **70 учесника**, док је укупан број индиректних корисника премашио **2.000**, што указује на значајан домет пројекта. Додатно, кроз пројекат је дистрибуирано више врста информативног материјала, укључујући **флајере, брошуре и едукативне материјале**, чиме је обезбеђена широка доступност информација.

Пројекат је реализован без значајних изазова, а као највећи успех истакнуто је укључивање најмлађих учесника и њихово упознавање са значајем зеленила и улогом дрвећа у свакодневном окружењу.

Пројекат **„Зелени град“** представља значајан допринос подизању еколошке свести у локалној заједници, посебно у домену образовања младих и подстицања њиховог активног односа према заштити животне средине.

ПОКРЕТ ГОРАНА НОВОГ САДА

ПРОЈЕКАТ: „МОЈ ЗЕЛЕНИ ГРАД“

ПОКРЕТ ГОРАНА НОВОГ САДА

ПРОЈЕКАТ: „МОЈ ЗЕЛЕНИ ГРАД“

Покрет горана Новог Сада реализовао је пројекат „**Мој зелени град**“ у периоду од јануара до марта 2026. године, са циљем подизања свести деце, наставника и локалне заједнице о значају урбаног зеленила и практичног рада на очувању биљака у школском окружењу.

Пројекат је реализован на више локација широм Новог Сада и околине - укључујући **Сајмиште, Видовданско насеље, Слану бару, Сремску Каменицу, Ветерник, Степановићево, Петроварадин и Телеп**, чиме је обезбеђен широк територијални обухват и укључивање великог броја образовних установа.

Кључне активности обухватиле су:

- реализацију **11 интерактивних радионица у школама**,
- продукцију и објављивање **едукативних постова и видео анимација**,
- израду и дистрибуцију обимног **едукативног материјала** (радне свеске, приручници, постери, картице и други садржаји).

Кроз радионице је директно обухваћено више од **300 ученика и наставника**, који су имали прилику да стекну практична знања о садњи и нези биљака, као и да развију свест о

значају зелених површина у свом непосредном окружењу. Просечна старост учесника износила је око 11,5 година, што указује на снажан фокус пројекта на млађе генерације.

Дигитална компонента пројекта остварила је значајан домет, са више од **25.000 прегледа и интеракција на друштвеним мрежама**, чиме је пројекат допро до шире јавности и додатно повећао своју видљивост. Поред тога, индиректни корисници укључују родитеље, наставнике и образовне установе, што указује на вишеслојни утицај пројекта.

Посебна вредност пројекта огледа се у **комбинацији теоријског и практичног учења**, као и у томе што су ученици кроз активности стекли осећај власништва над зеленим површинама које су уређивали. Управо је овај елемент препознат као један од највећих успеха пројекта, уз изузетно позитивне реакције ученика и наставника.

Пројекат је реализован без значајних изазова, што указује на добру организацију и успостављену сарадњу са образовним институцијама.

Пројекат „**Мој зелени град**“ представља пример системског приступа еколошком образовању, који кроз директан рад са децом и наставницима доприноси развоју трајних навика и одговорног односа према животној средини.

УДРУЖЕЊЕ „ПРОСПЕКТОР“

ПРОЈЕКТА: „КАМЕНИЧКИ ПАРК - ЗЕЛЕНИ
НОВИ САД“

УДРУЖЕЊЕ „ПРОСПЕКТОР“

ПРОЈЕКТА: „КАМЕНИЧКИ ПАРК - ЗЕЛЕНИ НОВИ САД“

Удружење „**Проспектор**“ реализовало је пројекат „**Каменички парк - Зелени Нови Сад**“ у периоду од јануара до марта 2026. године, са циљем подизања свести грађана о значају урбаног зеленила и његовој улози у квалитету живота, здрављу и одговору на климатске изазове.

Пројекат је реализован кроз активности у **Каменичком парку**, као једном од значајних зелених простора у Новом Саду, али и путем дигиталних канала, чиме је обезбеђен широк домет и доступност садржаја различитим циљним групама.

Кључне активности обухватиле су:

- продукцију **мини документарног филма**,
- реализацију **серијала од 8 подкаст епизода**,
- дистрибуцију и промоцију садржаја путем **друштвених мрежа и онлајн платформи**.

Кроз мултимедијални приступ, пројекат је објединио стручна знања из области екологије и урбанизма и представио их на приступачан и савремен начин.

Укупно је остварен домет од преко **10.000 директних корисника**, док је број индиректних корисника, путем дигиталних канала, премашио **10.000+ грађана**, што указује на значајан утицај пројекта.

Просечна старост корисника кретала се у распону од 18 до 45 година, док је око **10% корисника припадало осетљивим групама**, пре свега младима, ученицима и студентима.

Пројекат је реализован уз одређене изазове, пре свега у погледу ограничене директне интеракције са грађанима услед доминантно онлајн формата, као и техничких изазова приликом снимања на терену. Ови изазови успешно су превазиђени кроз фокус на дигиталну дистрибуцију, оптимизацију продукције и пажљиво планирање активности.

Као највећи успех пројекта истиче се **висок ниво досега и ангажовања публике**, укључујући више од 25.000 прегледа, значајан број корисника и интеракција, као и креирање трајно доступног едукативног садржаја.

Пројекат „**Каменички парк - Зелени Нови Сад**“ представља пример успешне примене дигиталних алата у едукацији грађана и промоцији зелених површина, са потенцијалом за даље ширење и примену на другим локацијама.

УДРУЖЕЊЕ „СРЦЕМ ЗА СВЕ“

ПРОЈЕКАТ: „НАУЧИ ДА САДИШ,
УЛЕПШАЈ СВОЈ КРАЈ“

УДРУЖЕЊЕ „СРЦЕМ ЗА СВЕ“

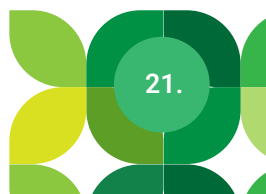
ПРОЈЕКАТ: „НАУЧИ ДА САДИШ, УЛЕПШАЈ СВОЈ КРАЈ“

Удружење грађана „Срцем за све“ реализовало је пројекат „**Научи да садиш, улепшај свој крај**“ у периоду од децембра 2025. до марта 2026. године, са циљем развоја еколошке свести и подстицања грађана на активније учешће у очувању и унапређењу зелених површина.

Пројекат је реализован на више локација у Новом Саду - **Лиман, Сремска Каменица и Ново насеље**, чиме је омогућено укључивање различитих група грађана, са посебним фокусом на младе. Активности су обухватиле школско окружење, јавне површине и природне локације, што је допринело практичном разумевању значаја зелених површина.

Кључне активности обухватиле су:

- организацију **интерактивних радионица и едукативних предавања**,
- реализацију активности на терену, укључујући избор локација и практичне примере,
- креирање и дистрибуцију **едукативног и промотивног материјала**,
- спровођење **едукативне кампање** усмерене ка широј јавности.

Кроз активности је директно обухваћено **285 учесника**, са просечном старошћу од 13 година, што указује на снажан фокус пројекта на млађу популацију. Поред тога, пројекат је имао и око **300 индиректних корисника**, чиме је додатно проширен његов утицај.

Посебан значај пројекта огледа се у томе што су учесници стекли конкретна знања о правилној садњи и нези дрвећа, као и разумевање улоге зелених површина у очувању еко-система, побољшању микроклиме и унапређењу квалитета живота.

Током реализације уочена је потреба за више времена за спровођење активности, што указује на интересовање учесника и потенцијал за даље ширење пројекта. Упркос томе, активности су успешно реализоване, а као највећи успех истакнуто је едуковање деце и развој њихове свести о значају заштите животне средине.

Пројекат **„Научи да садиш, улепшај свој крај“** представља пример локалне иницијативе која кроз едукацију и практичан рад подстиче развој одговорног односа према природи и доприноси унапређењу животне средине у заједници.

**УДРУЖЕЊЕ
ГРАЂАНА
„НОВИ САД“**

ПРОЈЕКАТ: „САДИМО ЗА ЗЕЛЕНИ КВАРТ“

УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА „НОВИ САД“

ПРОЈЕКАТ: „САДИМО ЗА ЗЕЛЕНИ КВАРТ“

Удружење грађана „Нови Сад“ реализовало је пројекат „Садимо за зелени квартал“ у периоду од децембра 2025. до марта 2026. године, са циљем подизања свести грађана о значају урбаног зеленила и стицања практичних знања о правилној садњи и одржавању дрвећа.

Пројекат је реализован у више делова града, пре свега у основним школама „**Душан Радовић**“ на Клиси и „**Светозар Марковић Тоза**“ на Детелинари, чиме је омогућено директно укључивање ученика у едукативне активности. Фокус пројекта био је на практичном учењу, кроз које су учесници могли да разумеју значај зелених површина за квалитет живота у свом непосредном окружењу.

Кључне активности обухватиле су:

- координацију са ЈКП „Градско зеленило“,
- припрему и дистрибуцију промотивног материјала,
- реализацију показних акција правилне садње дрвећа,
- организацију едукативних предавања,
- спровођење промотивне кампање.

Кроз пројекат је директно обухваћено **57 учесника**, са просечном старошћу од 10 година, што указује на снажан фокус на млађу популацију. Поред тога, пројекат је имао око **200 индиректних корисника**, чиме је његов утицај проширен и на ширу заједницу.

Посебан значај пројекта огледа се у практичном приступу едукацији, где су ученици имали прилику да стекну конкретна знања о садњи и нези дрвећа, као и да разумеју улогу зелених површина у очувању животне средине и побољшању квалитета живота у урбаним срединама.

Током реализације пројекта као изазов је идентификован **зимски период**, који је утицао на услове за спровођење активности на отвореном. Ипак, пројекат је успешно реализован, а као највећи успех истакнуто је едуковање ученика и њихово интересовање за теме заштите животне средине.

Пројекат **„Садимо за зелени квартал“** допринео је развоју еколошке свести код младих и подстицању активног односа према очувању зелених површина, уз потенцијал да се сличне активности у будућности реализују у повољнијим временским условима и на већем броју локација.

ИНСТИТУТ „ЗЕЛЕНИ КРУГ“

ПРОЈЕКАТ:
„ТАЈНЕ НОВОСАДСКИХ ПАРКОВА“

ИНСТИТУТ „ЗЕЛЕНИ КРУГ“

ПРОЈЕКАТ: „ТАЈНЕ НОВОСАДСКИХ ПАРКОВА“

Институт за одрживи развој и заштиту животне средине „Зелени круг“ реализовао је пројекат „Тајне новосадских паркова“ у периоду од децембра 2025. до марта 2026. године, са циљем повећања информисаности грађана о значају јавних зелених површина и развоја свести о њиховом очувању и унапређењу.

Пројекат је реализован на више локација широм Новог Сада, укључујући **Футошки парк, Дунавски парк, Лимански парк, Молиларијев парк и простор Петроварадинске тврђаве**, као и у школским и урбаним зонама попут Лимана, Сателита, Шангаја и Петроварадина. Оваквим приступом обухваћен је широк спектар зелених и урбаних простора, што је допринело свеобухватном сагледавању значаја зелене инфраструктуре у граду.

Кључне активности обухватиле су:

- израду **видео репортажа о новосадским парковима**,
- припрему и објављивање **аналитичких текстова у часопису „Еколист“**,
- реализацију **радионица са ученицима основних школа**,
- организацију **конференције за медије**,
- дистрибуцију садржаја путем **дигиталних и медијских канала**.

Кроз радионице је директно обухваћено око **90 ученика**, са просечном старашћу од 11 година, док је укупан број индиректних корисника достигао око **10.000 грађана**, захваљујући широкој медијској и дигиталној дистрибуцији садржаја.

Пројекат је имао изражен медијски домет, са присуством у различитим каналима - штампаним и електронским медијима, друштвеним мрежама, као и кроз специјализоване публикације као што су „Еколист“ и „еЕколист“, чиме је обезбеђена дугорочна доступност и релевантност садржаја.

Посебна вредност пројекта огледа се у повезивању **едукативног, истраживачког и медијског приступа**, што је омогућило свеобухватно представљање теме урбаних паркова. Пројекат је реализован без значајних потешкоћа, уз позитивне реакције школа и ученика, као и значајну видљивост у јавности.

Као један од кључних резултата истиче се чињеница да је тема значаја паркова добила **трајно место у јавном простору**, кроз медијске садржаје и едукативне активности.

Пројекат „**Тајне новосадских паркова**“ представља пример интегрисаног приступа подизању свести о значају зелених површина, усклађеног са стратешким документима и потребама локалне заједнице.

**ЕКОЛОШКО
УДРУЖЕЊЕ
„ЗЕЛЕНИ САД“**

ПРОЈЕКАТ: „ЗЕЛЕНИ ВРТИЋИ - МАЛИ
ЉУДИ, А ВЕЛИКА ДЕЛА“

ЕКОЛОШКО УДРУЖЕЊЕ „ЗЕЛЕНИ САД“

ПРОЈЕКАТ: „ЗЕЛЕНИ ВРТИЋИ - МАЛИ ЉУДИ,
А ВЕЛИКА ДЕЛА“

Еколошко удружење „Зелени Сад“ реализовало је пројекат „Зелени вртићи - мали људи, а велика дела“ у периоду од јануара до марта 2026. године, са циљем развоја еколошке свести и одговорног односа према урбаном зеленилу код деце предшколског узраста, као и њихових родитеља и васпитача.

Пројекат је реализован у оквиру предшколских установа „Радосно детињство“ на више локација у Новом Саду, укључујући **Лиман 3, Грбавицу и Адице**, чиме је омогућено укључивање великог броја најмлађих учесника.

Кључне активности обухватиле су:

- израду и дистрибуцију **еко-бојанки за децу**,
- реализацију **интерактивних радионица у вртићима**,
- промоцију резултата пројекта у локалној заједници.

Кроз активности је директно обухваћено укупно **1.760 корисника**, док је просечна старост учесника износила **5 до 6 година**, што указује на снажан фокус пројекта на рано еколошко образовање.

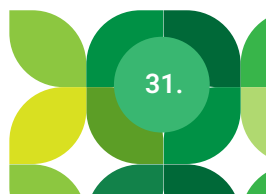
Посебан значај има чињеница да су активности прилагођене узрасту деце, кроз комбинацију игре, разговора и визуелних садржаја.

Кроз радионице и едукативне материјале, деца су упозната са значајем заштите животне средине, са посебним фокусом на **влажна станишта и природне ресурсе Ковиљско-петроварадинског рита**, што представља важан локални еколошки контекст.

Пројекат је реализован без значајних изазова, а као највећи успех истакнуто је **подизање свести и усвајање основних знања о екологији код деце предшколског узраста**, што представља темељ за даљи развој одговорног односа према природи.

Посебну вредност пројекта потврђују и реакције учесника, где је истакнуто да су деца кроз интерактиван приступ лако усвајала нова знања, док су еко-бојанке омогућиле примену наученог кроз игру и креативни рад.

Пројекат **„Зелени вртићи - мали људи, а велика дела“** представља пример добре праксе у области раног еколошког образовања, са потенцијалом да се даље развија и примењује у ширем систему предшколског образовања.

**АКАДЕМСКИ ЦЕНТАР
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ И ОДРЖИВОГ
РАЗВОЈА**

ПРОЈЕКАТ: „ПРАВИЛНА САДЊА ЗНАЊА“

АКАДЕМСКИ ЦЕНТАР ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

ПРОЈЕКАТ: „ПРАВИЛНА САДЊА ЗНАЊА“

Академски центар заштите животне средине и одрживог развоја реализовао је пројекат „**Правилна садња знања**“ у периоду од јануара до марта 2026. године, са циљем повећања информисаности грађана, посебно младих, о правилним техникама садње дрвећа и значају очувања урбаног зеленила.

Пројекат је реализован на локацијама као што су **Фрушка гора** и **Футог**, а његова специфичност огледа се у примени савремених медијских формата у едукацији грађана. Кроз визуелно атрактивне и стручно засноване садржаје, пројекат је успео да на приступачан начин приближи сложене теме широј јавности.

Кључне активности обухватиле су:

- припрему стручног сценарија за едукативне филмове,
- снимање кратких видео садржаја на терену,
- промоцију филмова путем друштвених мрежа и онлајн платформи.

Кроз пројекат је директно обухваћено **15 учесника**, са просечном старошћу од 30 година, док је процењени број индиректних корисника достигао око **5.000 гледалаца**, захваљујући дигиталној дистрибуцији садржаја.

Посебан допринос пројекта огледа се у томе што су кроз едукативне видео материјале грађанима представљене **правилне технике садње дрвећа, најчешће грешке у пракси, као и значај очувања зелених површина**, чиме је подстакнуто активно укључивање у заштиту животне средине.

Пројекат је реализован без значајних изазова, а као највећи успех истакнуто је то што је тема правилне садње дрвећа приближена јавности на **модеран, разумљив и дугорочно одржив начин**, кроз садржаје који остају доступни за даљу употребу у образовању и информисању.

Пројекат **„Правилна садња знања“** представља пример успешне интеграције стручног знања и дигиталних медија у циљу подизања еколошке свести и унапређења односа грађана према урбаном зеленилу.

УДРУЖЕЊЕ „ЕКОЛОГИЈА И ДЕТЕ“

ПРОЈЕКАТ: „ЗНАМЕНИТО ДРВЕЋЕ
НОВОГ САДА“

УДРУЖЕЊЕ „ЕКОЛОГИЈА И ДЕТЕ“

ПРОЈЕКАТ: „ЗНАМЕНИТО ДРВЕЋЕ НОВОГ САДА“

Удружење грађана „Екологија и дете“ реализовало је пројекат „Знаменито дрвеће Новог Сада“ у периоду од јануара до марта 2026. године, са циљем идентификације, документовања и промоције стабала од посебног природног, културног и историјског значаја у урбаном простору.

Пројекат је реализован на територији **Града Новог Сада**, а његов фокус био је на подизању свести грађана о вредности старих, ретких и аутохтоних стабала као важног дела природне баштине града.

Кључне активности обухватиле су:

- **теренско истраживање и документацију знаменитих стабала,**
- **снимање промотивних видео материјала,**
- **израду и дистрибуцију брошуре „Знаменито дрвеће Новог Сада“.**

Кроз ове активности директно је обухваћено **11 учесника**, са просечном старашћу од 30 година, док је процењени број индиректних корисника премашио **500 грађана**, захваљујући дистрибуцији материјала и дигиталним каналима комуникације.

Посебна вредност пројекта огледа се у систематском приступу мапирању и анализи значајних стабала, кроз који су прикупљени подаци о њиховој старости, врсти, еколошким карактеристикама и историјском значају. На овај начин створена је основа за даље активности у области заштите и очувања природне баштине.

Пројекат је реализован без значајних изазова, а као највећи успех истакнуто је **повећање информисаности грађана и подстицање интересовања за заштиту знаменитих стабала**, као и креирање трајних едукативних и промотивних материјала.

Пројекат „**Знаменито дрвеће Новог Сада**“ представља значајан допринос очувању природног наслеђа и развоју свести о значају зелених ресурса у урбаном окружењу, са потенцијалом за даље проширење и институционалну подршку.

**УДРУЖЕЊЕ
„ИНСТИТУТ ЗА
РАЗВОЈ“**

ПРОЈЕКАТ: „ПРИРОДЊАЦИ“

УДРУЖЕЊЕ „ИНСТИТУТ ЗА РАЗВОЈ“

ПРОЈЕКАТ: „ПРИРОДЊАЦИ“

Удружење грађана „Институт за развој“ реализовало је пројекат „Природњаци“ у периоду од октобра до децембра 2025. године, са циљем јачања еколошке свести код младих кроз едукацију о значају садње дрвећа, одржавања зелених површина и заштите животне средине.

Пројекат је реализован у сарадњи са **Пољопривредном школом са домом ученика у Футогу**, док су кључне активности спроведене на терену у **Ковиљско-петроварадинском риту**, једном од значајних влажних станишта на територији Града Новог Сада. Овај приступ омогућио је директно искуствено учење у природном окружењу.

Кључне активности обухватиле су:

- организацију и припрему **теренских едукативних активности**,
- реализацију **практичних едукација о значају садње дрвећа и очувања зеленила**,
- упознавање учесника са **биодиверзитетом и специфичностима влажних станишта**.

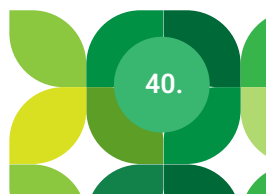
Кроз пројекат је директно обухваћено **32 ученика**, уз подршку наставника и пратећег особља, док је просечна старост учесника износила **17 година**. Посебан значај има укључивање **ученика са сметњама у развоју**, чиме је пројекат допринео принципима инклузивности и равноправности.

Процењени број индиректних корисника износи око **500**, што указује на ширење утицаја пројекта кроз даље преношење знања и искустава међу вршњацима и у широј заједници.

Посебна вредност пројекта огледа се у **директном контакту младих са природом**, што је допринело њиховом бољем разумевању екосистема, значаја зелених површина и начина њиховог очувања. Пројекат је уједно подстакао повратак младих природном окружењу, које је у савременом начину живота често занемарено.

Током реализације као изазов је уочен **ранији почетак вегетације**, који је захтевао прилагођавање динамике активности. Захваљујући благовременој реакцији и доброј сарадњи са партнерима, активности су успешно реализоване у планираном обиму.

Пројекат **„Природњаци“** представља пример успешне примене теренске наставе у области заштите животне средине, са значајним едукативним ефектом и потенцијалом за даље унапређење и ширење оваквих програма.

РЕСУРСНИ ЦЕНТАР ЗА МАРГИНАЛИЗОВАНЕ ГРУПЕ

ПРОЈЕКАТ: „ЗЕЛЕНИ СВЕТ НОВОГ САДА“

РЕСУРСНИ ЦЕНТАР ЗА МАРГИНАЛИЗОВАНЕ ГРУПЕ

ПРОЈЕКАТ: „ЗЕЛЕНИ СВЕТ НОВОГ САДА“

Ресурсни центар за маргинализоване групе реализовао је пројекат „**Зелени свет Новог Сада**“ у периоду од јануара до марта 2026. године, са циљем подизања свести грађана о значају урбаног зеленила и његовој улози у квалитету живота у савременим градовима.

Пројекат је реализован на више локација, укључујући **Нови Сад (Лиман и Подбара)**, као и простор уз Дунав и парк у **Апатину**, чиме је омогућено повезивање урбаних и природних средина у оквиру едукативних активности.

Кључне активности обухватиле су:

- продукцију и снимање **видео подкаст епизода**,
- продукцију и снимање **аудио подкаст садржаја**,
- објављивање и дистрибуцију садржаја путем **дигиталних платформи и друштвених мрежа**,
- израду пратећих **едукативних и промотивних текстова**.

Кроз директно учешће у продукцији садржаја обухваћено је око **20 корисника**, са просечном старосћу од **35 година**, док је процењени број индиректних корисника премашио **3.000 грађана**, захваљујући широкој доступности садржаја на онлајн платформама.

Посебна вредност пројекта огледа се у примени **савремених медијских формата**, који су омогућили да теме урбаног зеленила, садње дрвећа, биодиверзитета и одржавања зелених површина буду представљене на приступачан, занимљив и практично применљив начин. Кроз разговоре са стручњацима и конкретне примере, грађани су добили корисне информације и смернице за активно укључивање у очување животне средине.

Током реализације пројекта јавили су се мањи технички изазови, пре свега услед временских услова и продукционих околности, али су они успешно превазиђени поновним снимањем садржаја и прилагођавањем динамике рада.

Као највећи успех пројекта истиче се **креирање трајно доступног едукативног садржаја**, који наставља да информише и мотивише грађане и након завршетка пројекта, као и успешно приближавање теме урбаног зеленила широј јавности.

Пројекат **„Зелени свет Новог Сада“** представља пример добре праксе у области дигиталне едукације и комуникације еколошких тема, са значајним потенцијалом за даље ширење и укључивање различитих друштвених актера.

**ХУМАНИТАРНА
ОРГАНИЗАЦИЈА „ЧЕПОМ
ДО ОСМЕХА“**

ПРОЈЕКАТ: „ДРВО КОЈЕ СПАСАВА ГРАД“

ХУМАНИТАРНА ОРГАНИЗАЦИЈА „ЧЕПОМ ДО ОСМЕХА“

ПРОЈЕКАТ: „ДРВО КОЈЕ СПАСАВА ГРАД“

Хуманитарна организација „Чепом до осмеха“ реализовала је пројекат „Дрво које спасава град“ у периоду од децембра 2025. до марта 2026. године, са циљем едукације грађана о правилној садњи дрвећа и одржавању зелених површина у урбаном окружењу.

Пројекат је реализован на територији Града Новог Сада, а активности су биле усмерене на пружање практичних и теоријских знања грађанима о значају зелених површина за квалитет живота у граду.

Кључне активности обухватиле су:

- организацију **две стручне трибине**, уз презентације и дискусије,
- објављивање **едукативног садржаја на друштвеним мрежама и веб сајту**.

Кроз трибине је директно обухваћено **60 учесника**, док укупан број директних корисника износи **62**, са просечном старашћу од око 20 година. Поред тога, пројекат је остварио значајан домет од око **3.500 индиректних корисника**, захваљујући дигиталној промоцији и доступности садржаја широј јавности.

Током трибина, учесницима су представљене теме као што су **избор одговарајућих врста дрвећа, технике садње, заштита младих садница, најчешће грешке у одржавању**, као и улога зелених површина у унапређењу урбаног окружења. Оваквим приступом грађани су стекли применљива знања и подстакнути су на активније учешће у очувању зеленила у својим локалним заједницама.

Пројекат је реализован без значајних изазова, што указује на добру организацију и јасно дефинисане активности. Као највећи успех истакнуто је **повећање свести грађана и њихово веће интересовање за теме заштите животне средине**, као и спремност за активно укључивање у очување урбаног зеленила.

Пројекат **„Дрво које спасава град“** представља пример како се кроз едукативне активности и директан рад са грађанима може допринети развоју одговорног односа према природи и унапређењу квалитета животне средине у урбаним срединама.

АНАЛИЗА НАЛАЗА

ОПШТИ ПРЕГЛЕД РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

У оквиру јавног конкурса реализовано је укупно **15 пројеката организација цивилног друштва**, који су обухватили широк спектар активности у области заштите животне средине, са доминантним фокусом на **значај урбаног зеленила, правилну садњу дрвећа и едукацију грађана**.

Пројекти су реализовани у периоду **децембар 2025 - март 2026. године**, уз висок степен усклађености са планираним активностима и без значајнијих одступања.

КЉУЧНИ КВАНТИТАТИВНИ НАЛАЗИ

Обухват корисника

- Укупно директних корисника: **приближно 2.800**
- Укупно индиректних корисника: **преко 50.000**

Закључак:

Иако су пројекти често имали релативно мали број директних учесника (радионице, трибине), **дигитални канали значајно су увећали укупан домет**.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ

Најзаступљеније категорије:

- деца и ученици основних школа
- средњошколци и млади
- шира јавност (грађани)

Мање заступљене:

- одрасли грађани (структурисано укључивање)
- привреда и доносиоци одлука

Закључак:

Постоји јасан тренд фокусирања на **млађе генерације као носиоце будућих промена**, што је у складу са дугорочним циљевима одрживог развоја.

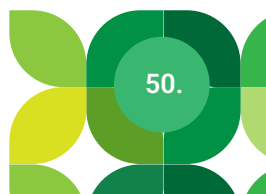
ТИПОЛОГИЈА АКТИВНОСТИ

Најчешће активности:

- едукативне радионице
- теренске активности (садња, обиласци)
- трибине и предавања
- продукција дигиталног садржаја (подкасти, видео)

Закључак:

Уочава се комбинација класичних и савремених метода едукације, што представља значајну добру праксу.

КВАЛИТАТИВНА АНАЛИЗА НАЛАЗА

1. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА КАО ДОМИНАНТАН ТРЕНД

Велики број пројеката користио је:

- подкасте
- видео формате
- друштвене мреже

Ово је довело до:

- повећања видљивости
- дугорочне доступности садржаја
- ширег утицаја ван локалне заједнице

2. ПРАКТИЧНО УЧЕЊЕ КАО НАЈЈАЧИ ЕФЕКАТ

Пројекти који су укључивали **садњу дрвећа, рад на терену и директан контакт са природом** имали су највећи утицај на учеснике.

Закључак:

Искусствено учење је кључно за промену понашања, не само за информисање.

3. ПОВЕЗИВАЊЕ АКТЕРА

Уочена је сарадња између:

- школа
- јавних предузећа
- цивилног сектора

Закључак:

Ово указује на потенцијал за развој **локалних еколошких мрежа.**

4. ТЕРИТОРИЈАЛНА ДИСТРИБУЦИЈА

Активности су обухватиле:

- урбане зоне (Нови Сад)
- приградска насеља (Каћ, Футог, Ковиљ)

Закључак:

Позитиван тренд је **ширење активности ван центра града.**

ЗАКЉУЧАК АНАЛИЗЕ

КЉУЧНИ ИЗАЗОВИ

Иако су пројекти углавном реализовани успешно, уочени су:

- временски услови (зимски период, вегетација)
- технички изазови у продукцији
- ограничено време за реализацију

Закључак:

Ови изазови нису системске природе, већ **оперативни и предвидиви.**

КЉУЧНЕ ДОБРЕ ПРАКСЕ

Издавају се:

- Комбинација офлајн и онлајн активности
- Укључивање деце и младих
- Креирање трајних едукативних материјала
- Сарадња са институцијама
- Јак дигитални досег

ОПШТИ ЗАКЉУЧАК АНАЛИЗЕ

Програм је показао висок степен:

- релевантности
- ефикасности
- видљивости

Посебно се истиче да су пројекти успешно повезали **локалне активности са ширим друштвеним утицајем и допринели остваривању стратешких циљева града и УН 2030.**

ПРЕПОРУКЕ ЗА ДОНОСИОЦЕ ОДЛУКА

КЉУЧНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

У оквиру програма финансирања за 2025. годину реализовано је **15 пројеката** организација цивилног друштва у области заштите животне средине, са укупним буџетом од **10.000.000 динара**.

Пројекти су били усмерени на:

- едукацију грађана
- значај урбаног зеленила
- правилну садњу и одржавање дрвећа

ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

- преко **2.800 директних корисника**
- преко **50.000 индиректних корисника**
- значајан дигитални досег (подкасти, видео, друштвене мреже)
- укључивање великог броја деце и младих

СТРАТЕШКИ ЗНАЧАЈ

Програм директно доприноси:

- Плану развоја Града Новог Сада (2023–2030)

РЕЗУЛТАТ ПРОЦЕСА
МОНИТОРИНГА
И ЕВАЛУАЦИЈЕ
ПРОГРАМА И
ПРОЈЕКТА
УДРУЖЕЊА ИЗ
ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

- Циљевима одрживог развоја УН (SDG 11, 13, 15, 4)

КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- **Едукација младих** је најјачи инструмент дугорочне промене
- **Дигитални садржај** значајно повећава домет и ефекат
- **Практичне активности** имају највећи утицај на понашање
- **Партнерства** између сектора повећавају одрживост

ПРЕПОРУКЕ ЗА БУДУЋЕ ПРОГРАМЕ

1. **Раније расписивање конкурса** у циљу боље синхронизације са вегетационим циклусом
2. **Повећање броја теренских активности** у циљу већег практичног утицаја
3. **Даље улагање у дигиталне формате** у циљу максимизације домета
4. **Јачање партнерстава** повезивањем институција, школа, цивилног сектора
5. **Системско праћење резултата** кроз увођење јединствених и специфичнијих индикатора

ЗАКЉУЧНА ПОРУКА

Овај програм је показао да **релативно ограничена финансијска средства могу произвести значајан друштвени утицај**, када су усмерена на:

- едукацију
- локалну заједницу
- одрживе теме

Програм представља **добар модел за будуће јавне политике у области заштите животне средине на локалном нивоу.**

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

502(497.11 Novi Sad)"2026"

КРИЛОВИЋ, Милан, 1983-

Резултат процеса мониторинга и евалуације програма и пројеката удружења из области заштите животне средине који су реализовани на територији града Новог Сада током 2026. године / [Милан Криловић]. - Нови Сад : Институт за медијацију, преговарање и јавне политике, 2026 (Јерменовци : Поларис принт). - 69 стр. : илустр. ; 21 cm

Тираж 500.

ISBN 978-86-904658-8-0

а) Животна средина - Заштита - Нови Сад - 2026

COBISS.SR-ID 192593161

О ПУБЛИКАЦИЈИ

Публикација представља аналитички пресек реализације програма и пројеката удружења из области заштите животне средине који су спроведени на територији Града Новог Сада у оквиру Јавног позива за 2025/2026. годину. Заснована на систематској анализи извештаја о мониторингу и евалуацији, публикација пружа увид у обим, структуру и ефекте реализованих активности, као и у начине на које се јавна средства преводе у конкретне користи за заједницу.

ИНСТИТУТ ЗА
МЕДИЈАЦИЈУ,
ПРЕГОВАРАЊЕ И
ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ
ПОВЕРЉИВО • ПОНИЖЕЊЕ РИЗИКА

Град Нови Сад

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ЗАШТИТУ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ